

ARMENIAN QUESTION

— o —

(Written specially for
The "Asiaticum")

Up to the middle of present century very little was known of a nation which had lived and lingered for more than six long centuries under bondage and tyranny; and which, had been oppressed and persecuted by unjust and merciless nations and tribes, whom an unhappy fate had placed around Her as guardians and neighbors. Though unknown and unheard She was to the outside world, Her cry of agony, Her piteous voice of despair and pain had sounded and resounded the sky above, gently moving winds of the morn had carried the echoing sound of Her cry for help from one end of the earth to the other. The little birds of the air rose early with the sun and sang in mournful tones the tragic stories of the night just past. Help! help! was the piercing cry from all parts of Her land and from the bosom of every soul, but alas! not even the shadow of a helping hand was cast upon Her blood covered lands, where Her bravest sons and purest daughters had just been slain by cruel hands—because of a difference in religion and race.

Such have been Her sufferings for six hundred years that Her existence today is more than miraculous. Who can describe the extent of Her sufferings? What pen depict the crimes committed in Her land? We speak of Armenians, a nation which, though She has been subjected to Turkish oppression and cruelty for six centuries, still retains Her name and right to a place among nations. A land for which our forefathers fought that their descendents might be surrounded by peace and prosperity. Once She was strong and powerful and had conquered many nations and tribes. Her glory and her fame like a radiant light shone from Mount Ararat to the far distant valleys and the prairies of Her sunny land. Her power was felt from Mount Caucasus to the plains of Persia, from the far snowy North to the Black Sea; and the shadow of Her uplifted sword fell upon the waveless waters of the Caspian Sea. She protected the rights of Her people with fearless heart, cham-

pioned the sacred cause of the church with tireless energy, and raised the cross of Christ on high, defying the world to take it down. Thus She defended Her religion at the cost of Her liberty. About the close of the thirteenth century the Turks became the terror of the East, they, Persians and other races declared war against the land of Haig and the inevitable consequence was that they have divided the Armenia, and forced a part into subjection to the Mohammedans. From that time to the present Her people have been maliciously and cruelly persecuted, the conquerors have killed, burned and outraged in every conceivable manner, and, under the sanction of those of those in highest authority the most revolting crimes have been and still continue to be perpetrated against their unhappy victims. Wives have been torn from the arms of husbands, sisters and daughters from loved ones to satisfy the lusts of barbarous tribes, while their shrieks and cries of despair have mingled with the smoke of burning houses. Thus Armenia has been devastated and ruined. Her wealth changed to poverty, Her literature destroyed and genius stunted.

The Christian nations of Europe have done little or nothing to right this great wrong. Indeed the great head of the conservative party of England, the late Lord Beaconsfield even attempted to efface Armenia from the map substituting Kurdistan as the name of the country. Thus he would have destroyed the last vestige of hope in Armenian hearts, by giving the name of a barbarous nomadic tribe to their beloved land.

In 1878 when the Berlin Conference was in session to settle the great Eastern Question, or at least to bring an end to the terrible war between Russia and Turkey, by the noble efforts of the great Patriarch NERSISS of Constantinople, Armenians also sent four of their delegates to this conference to state their sad situation in Armenia; and to declare boldly that Turkey had failed to preserve peace in Her provinces; and that the hardships, persecutions, and injustice of Turkish Courts had been beyond human endurance. Having laid these facts before the conference they asked that Armenia should be free to govern herself, preserving the peace and prosperity of Her long suffering people; and

protecting the lives, honor and integrity of Her inhabitants. Consequently, The Berlin conference enacted the 61st article, which provides that Turkey was to keep peace in Armenian provinces, prevent the attacks of Kurds, Circassians and other tribes, and that Armenians should not be persecuted and outraged by Her unchristian neighbors or to that effect; European Powers were to see that the provisions of the 61st article should by all means be carried out. Though this was not to the full satisfaction of Armenians, the execution of said article was watched with intense anxiety by all. But, let us see what has been the effect of this article. Has Turkey been in any way desirous to preserve peace in Armenia and to provide for the safety of life, property and honor there? No! she never was and never intended to be. Twelve years have elapsed since the enactment of 61st article of the Berlin treaty during which time the attacks of Kurds have been more frequent and more furious, the indifference of the Turkish Government has been greater, and the mocking of her courts of justice has been more and more evident. the danger to life and property has been vastly increased by the presence of thousands of Circassians expelled from Russia who have been stationed by the Government in Armenia and who have no industry nor employment, but live entirely by robbery, plunder and rapine. The recent promotion of Moussa Bey after his cruelties and crimes is one of the many instances which proves the intention of Turkey to encourage crimes and barbarism upon Armenians; and the recent trial of same person in Constantinople is an example of the injustice of Turkish Courts, her corrupt system of ruling, and her desire to suppress and if possible to perish Christian Armenians. All these patent facts Turkey has had the audacity to try and hide from the sight of European nations. She misrepresented the sufferings of Armenia to the entire world. The impudent conduct of her Minister to United States, Mavroyani Bey is a proof beyond doubt to the foregoing statement, he knows well that his explanation of the Armenian situation in Turkey, published in American papers was false. Mavroyani Bey is well aware that to tell the truth and hold a big office with a fat salary is an impos-

sibility.

Every Armenian rich or poor, learned or not, has a burning desire to see his country free, and this noble purpose has taken deep root in every heart. Thousands are becoming so enthusiastic as to be ready to lay down their lives for this most worthy cause and save their beloved country. Any one who is thoroughly acquainted with the real situation in Armenia and has an extensive knowledge of the crimes and brutalities of the Kurds, Turks, and other tribes will not be satisfied until justice is done to our poor oppressed country. Think, dear reader for a moment, how terrible it is for a father to be attacked and after being wounded in the struggle for the lives of his family to see his wife and only daughter taken from his fire-side on a cold wintery night by some barbarous Kurds, and later committing all the outrages and dishonorable assaults that their brutal natures command and they should still treat their victims as fugitives never belonged to a human family. When we look at these bare facts and study these sad cases which are almost daily occurrences in Armenia, does it not become the most sacred duty of every christian, nay! of every Armenian to act immediately? How long shall these barbarous Kurds, Circassians and Turks pursue unpunished such brutal conducts? How long shall our country and Her dear people be the prey of these cruel persecutors? and how long shall christians be slain and outraged by Mohammedan sword? These are the burning questions of our own time, and must be answered by the civilized and christian world.

BERONI H. TASHJIAN.

WHITEWASHING MOUSSA BEY.

(From The N. Y. Herald)

CONSTANTINOPLE Feb. 14.—The Prosecutor has decided that in the new trial of Moussa Bey he will not proceed against him on the principal counts of the indictment, prosecuting him only for the minor offences alleged in the indictment. The Armenians are incensed at the passive attitude of the Patriarch in the matter and demand that he resign.

Կը հրատարակուի ամէն շաբաթ ու չորեքշաբթի օրեր իւր յասուկ սպարանէն , Թիւ 100 Մէնսթըր փողոց , Նիւ Եորք , Ն. Ե .

ԲԱՅԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մ . Նախնգաց (Դիւ Եորք քաղաքէն դուրս) Բանաստեղծ ու Մէքսիկոյի համար .

Տարեկան Երկու տուար
Աւելի Երկընթեւում համար՝
Երկու քու կէս տուար

Թղթատարութեան ծախքը խմբագրութեան վրայէ : Բաժանորդագիրն է կանխիկ վճարելի : Ծանուցումներ կընդունուին գոնացուցիչ պայմաններով :

Նամակ կամ ծրար ղրկել խալի Ե ԲԵՏԵԼԵԱՅ ԽԱՅԵՒՆ :

To The Editor of THE AZADOUTIAN,
100 Centre Street,
New York City.

The Azadoutian

PUBLISHED EVERY WEDNESDAY & SATURDAY
At No. 100 Centre St. New York City.

TERMS TO SUBSCRIBERS, Free of Postage in the United States (outside of New York city limits) and in Canada and Mexico:—

One copy, one year \$ 2.00

Remittances made payable to and all communications addressed to The Editor of The "Azadoutian", 100 Centre Street, New York City.

Entered at the Post-Office at New York as second class matter.

Ա.Զ.

Յառաջ ինչպէս կ'ընթացէ , Փետր. 23 , ի ժամ մէկ յետ կէսաւուր Պատուելի Բուհանէն Մ . Հայկունի Հայերէն քաղաքի պիտի խօսի՝ ընդ հակադրութեամբ քաղաքին Հայ Բրիտանիայ Երկրաւորաց ընկերութեան , 37րդ փողոցի և 8 ու 7րդ էջերէն ետ մէջտեղ դրուուած եկեղեցւոյ մէջ : Յարգանք կը հրաւիրուին ուրոյ Հայեր :

Ի դիմաց Հայ Դրիտա . Երկրաւորաց ընկերութեան .

Ատենադպիր
ԼԵՒՈՆ Յ . ՄԵՅՐԱՆԵԱՆ

ԽՈՐՀԱՐԱՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀԱՐԱՐԱԿԱՆ

Ա.Զ.Ա.ՏՈՒՆ

Անցեալ շաբթու ծանուցուեցաւ այս սխալակց մէջ թէ ղրկուողական կըթուրին ուսանող Հայ երիտասարդներն Արարատեան Գուռը . անուն մի ընկերութեան կազմած են քաղաքին մէջ : Այսպիսի ընկերութեան մը պէտքը զգալի եղած էր արդէն , վասն զի մեծ եռանդով զինուորական մարդկանց ընտանանուում փախաք ունեցող Հայ երիտասարդն ունենալու էր ընդարձակ աստիճան մը յառաջ երթալու համար : Արարատեան Գուռը այդ աստիճանին բանալու կոչումն ունի , և իր նպատակն է փարձել իւր անդամներն զինուորական մարզանաց : Ամէն զգայուն Հայ համակրելու է մի այսպիսի կազմակերպութեան : Ոչ թէ անգամական գաղափարներ ունեցող անձանց պարտականութիւնն է , այլ և պահպանողականաց իոյ պարտքն է

օգտակար լինիլ այսպիսի խմբի մը համար որոյ յաջողութիւնն ու յառաջգիւղութիւնն կրնայ մեծամեծ օգուտներ արտադրել մօտիկ ապագայի մը մէջ : Սակայն եղան մարդիկ որ քննադատեցին և այս նոր ձեռնարկ , առարկելով թէ նմանօրինակ շարժումներն , վտանակ օգուտի՝ մեր թրքաբանակ ազգայնոց վիճակն աւելի ևս դառնացնելու առթիւ պիտի ստեն , և ծածիկ կառավարութեան գայրութիւն պիտի գրգռեն մեր անտերուհի արիւնիակցաց դէմ : Այսպէս մտածող մեր հայրենակցաց մեծ մասն ազգի փրկութեան չի փախաքողներ չեն անտարակոյս , բայց ունին իրենց ուղի մը որոյ հետեւելով կը հաւատան ձեռք բերել Հայաստանի վերածնութիւնն : Սակայն այդ ճամբան 300 տարինեկէ ի վեր փորձուած մի ուղի է . այս , հինգ դարեր քաղցինք ու քաղցինք այդ հին ուղիով եմամը , բայց չի կարողացածք վերջապէս հասնիլ փրկութեան նաւահանգիստն որոյ թերեւս յախտեան պիտի չ'կարողանանք հասնիլ , միեւնոյն ճանապարհէն ընթանալով : Հայրենասէրն ՆԵՐՍԷՍ ԵՐԵՒԱՆԻ և Նոյն շաղիւն հետեւի , այսօր ո'չ 31րդ յոգեւած մը ունէինք և ոչ ալ այրուող Հայկական մի խնդիր , կրօնէ թէ ազգը զարգացնենք , դպրոցներ բանանք , կրթենք մեր զաւակները և այդչափով բաւականանանք , զի միայն եսլն , այսինքն մեր ազատութիւն կամ վերածնութիւն բաժնի ինքնիրեն պիտի գայ մեզ : Այս գաղափարն դատաւարութիւն չէ ինքնին , բայց ներկայ պարագայից մէջ չի կրնար ազգի պահանջներն լցնել : Ամէն ողջամիտ անձ կը խոստովանի թէ երբ Հայու նման ընկճեալ ժողովուրդ մը զարգանայ , յառաջիկայն ու յուսաւորութիւն ազատութիւնն պիտի գայ , վասն զի չըզարգացեալ ժողովուրդ մը ազատութեան պէտք չ'զգար , և հետեաբար զայն ձեռք ձգելու հետամուտ չ'ըլլար : Գիտնալու է նաե թէ զարգացումն ազատութիւնն չի կրնար նշանակել ինքնին , այլ ազատութեան կենսական պէտքն է որ կը ստիպեցնէ ժողովրդին ու ու կ'ստիպել զայն ապրիլ Ա.Զ.Ա.Տ. կամ մեռնիլ : Արդեթէ մեր բոլոր ոյժով ազգի զարգացման համար աշխատանք և անոյ միայն բաւականանանք , վտանգ եղած պիտի լինինք նորին թէ մի օր վերածնութիւն կամ քաղաքական ազատութիւն ձեռք ձգելու համար ճիգեր պիտի ըլլան և մեծ շարժումներ , ճիշդ այնպէս որպէս սկսուած է այժմ , և սա կապացուցանէ թէ Հայն զգացած է արդէն վերածնութեան պէտքը և կը պահանջէ զայն իւր անժխտելի իրաւունք : Եթէ հետեւելով մեր պահպանողական եղբարց գաղափարին՝ Հայաստանի մէջ վարժարաններ բանալ ձեռնարկենք՝ իւր միջոց մեր հարցի լուծման , անյայթելի արգելքներ պիտի գտնենք մեր առջև : Յառաջ գիւղութեան աստիճանն փակուած է Հայ մարդուն համար : Դէպ առաջ մի քայլ առնելու համար , պէտք է նախ բնութիւններն ու արգելքներն բաւնալ , Հայի կապանքներն բանալ ու աստիճանն լայնել անոր առջև որ կարենայ քայլ փոխել : Հայաստանի մէջ դպրոց բանալ , հայ ժողովուրդն կըր թել և հոն ազգային զգացումներ մշակել անկարելիութիւններ են կատարելապէս : Թրքաց կառավարութիւնն փորձով ցոյց տուած է զայն : Նա ոչ թէ միայն չը թողնարիւր Հայութեան յառաջիկայն , այլ անոր ամենաբարձր քաղաքականութիւնն է Հայրենասէր ընել Հայաստանի մէջ , Հայկական խնդիրն մեռցնելու համար : Այս մասին որոշանի մանկիկն անգամ անգամ կարող է փաստել մէջ բերել : Մուսա պէյի խնդիրն միայն բաւական է մեզ յիշեցնել : Էթ' Թուրք կառավարութիւնն կը պաշտպանէ այդ շարաքործն : Էթ' տաճիկ դատարանք

չեն տատապարտեր այդ դատաւար տելի ոճրագործ , միթէ կը խնայեն մարդկային կեանքին : պատասխանն բացասական է անշուշտ : Թուրքաց կառավարութիւնն պաշտպանելով սա աւաղակապետ ոճրագործն կը քաջալերէ անոր ընկերակիցներն որք անդուէ կը գործեն ի Հայկական գաւառս : ոչ խարնեւու հօտին մէջ կոտորածներ ընող գայլերու նման : Կ'ոյ արդեւք մեր մէջ մէկը որ չը լսեց տաճիկական այս բարբարոսութեանց զոհ դնացող անպաշտպան Հայոց և Հայուհեաց պղկաոր ծայներն որ ամէն օր կը հնչեն մեր ականներուն : Արդարութիւնն է իւր որ այս ազեւոյց խուճուած եմամը շարժիլ : Խոհեմութիւնն է մեր առեւանգեալ քերց պատիւն փրկելու համար դպրոցներ բանալու ետեւէն ըլլալ միայն : Կարելի է վերջապէս ձեռնուել և չը լալ ու չ'աղաղակել փորձել : Այո , կարելի է այս , անոնց համար սակայն որք խոյճ չուներն , այլ քարէն ալ ամուր մի սիրտ : Ծառեր կը դատաւարտեն Հայ ազատ մամուլն զայն շարեաց պատճառ համարելով : արդարեւ չենք ուրանար թէ Հայ ազատ մամուլն փաստաւ անհասկանալու , բայց չենք կրնար մտածալ թէ օգտակար եղաւ ընդհանրութեան : այո՛ , Հայ մամուլը երեսն դառնացաւ Հայ ժողովուրդի վիճակն , բայց սա չի նշանակել թէ լուել ու համբերել պէտք էր , զի մեր լուծներն համբերելով չի պիտի կարենան թօթափել , ինչպէս որ չը թօթափեցան դարերէ ի վեր : մնաց որ ինչպէս մոռանանք այն ճշմարտութիւնն թէ ցորենի հատը եթէ հողին տակ չի մեռանի արդիւնս ո'չ կարել տանել : Բաժ գիտենք թէ Հայաստանի մէջ ազգային զգացումներ մշակելն անկարելի է , և մանաւանդ այդ ուղղութեամբ քաղցելով շատ տարիներու կայ պէտք մեր խնդրոյ լուծման մօտենանալու համար : Եթէ երբեք ժողովուրդը Հասնի անկախութեան փրկութիւն , տարակոյս չ'կայ թէ իւր լուծը թօթափելու համար պիտի զիմադրէ տիրող կառավարութեան ու պիտի ներկայացունէ վեր դատ արդարութեան ատեններն : Կր տեսնենք հիմայ պարզապէս թէ ամէն պարագայի մէջ շարժումներ , բողոքներ և հետեաբար կոտորածներ հարկաւոր են և միակ պայման յաջողութեան : Ուրեմն ինչ է ազատականաց սխալն որ այժմէն կը նեն պէտք եղածն , մանաւանդ երբ տիրող կառավարութիւնն մեռնելու մօտիկ հիւանդ մէկն է յԱրեւելս : Ուստի երկու տարրեր կերպ խորհողներու մէջ եղող խնդիրն ժամանակի խնդիր մ'է : Մուսանալու չէ ստիպել թէ ժամապահաւ լինելն , մանաւանդ ներկայ պարագայից մէջ , մեծ աղէտներ կը բերէ մեզ , զի եկած հասած է ժամանակն յորում Արեւելեան խնդիրն իր վերջնական լուծումն պիտի տանէ , եթէ այս առթիւալ «Թուրքի կոտորներով հէրիւսէ բերելու» երթանք , Հայ ազգին կորուստը մեծ կը լինի շատ : Ո՛վ գիտէ թէ քանի տարիներ ալ ապասելու ենք որ Արեւելեան նոր խնդիր մը բացուի և Հայկական իր կարեւորութիւնն ունենայ :

Այս գլուխ չենք կրնար փակել առանց անխնայ մը ձգելու Պօլսոյ ազգային գործերուն վրայ , ուր հաւանականաբար ժողովուրդն իւր աչքեր յառած՝ դադարեալութեանց գործերէն արդիւնք մը կ'անկալէ : Ասգին , ազատ երկիրներու Հայեր , ոգի ի ձեռին կաշխատին ցոյց տալ աշխարհի Թուրք կառավարութեան ընթացքն , և մանաւանդ , այս օրեր , Մուսայի արդարացման խնդիրն ու բողոքն անոնց դէմ : Անդին , հոն ուր Մուսայի դատն տեղի կ'ունենայ , Հայոց ազգի ներկայացուցիչն անտարբերութիւն կուտայ ցոյց : Այս

պիսի պարագաներու մէջ բնական է որ ժողովուրդային ցոյցեր ըլլան : ապաքէն ժողովրդական շարժում մը կըստատուէր Կ . Պօլսոյ Հայերէն՝ Պատրիարքարանի անհագութեան դէմ միայն , վասն զի ժողովուրդն այդպիսի ցոյցերէ աւելի բան մը չը կրնար ընել հոն , ոչ միայն ազգային իշխանութեան ընթացիկ , այլ և կառավարութեան յորմ վարչութեան դէմ բողոքելու համար , թէ և կը գտնուին ուրացողներ որք սակիէ չըթաներու մէջ երջանկութիւն կըզգան վատարար : Սա տուր գրուած ժամանակ տեսնեք Զերլաի մէջ հեռագիր մը որ կը ծանուցաւր թէ Թրքաց մայրաքաղաքին Հայեր Ալըքեան Սրբազանի հրաժարականն խնդրած են , այն անհագութեան համար որով վարուեցաւ Նորին Սրբազանութիւնն Մուսայի դատատանի առթիւն : Հեռագիրն շատ համառօտ է արդարեւ , վասն զի Ամբրիկալոց համար տակաւին երկրորդական , դուրս չըրրորդական կարեւորութիւն ունեցող խնդիր մ'է այդ դէպք , բայց մենք կրնանք երկակայեւ իրաւամբ թէ՛ շարժումն ու ցատումն մեծ եղած է ի Պօլսոյ և ցոյցն՝ ու շարժումն այնչափ արժանի որ արժանանք կը գտնեն Նոր Աշխարհի մամուլն մէջ : Թարթիւրն պատրիարք ազգային մի եկեղեցական է . նա կը փախաք ընել ազգին համար ամէն ծառայութիւն : իւր անցեալ կեանքն կ'ապացուցանէ թէ Ալըքեան Ս . Պատրիարք Հայրն ազգին նուիրուած անձ մ'է , բայց ցաւալի է տեսնել թէ պաշտօնին ծանրութիւնն , մանաւանդ այս խիստ փափուկ պարագաներուն մէջ , աւելի քաղաքագետ , յանգուգն , և միով բանիւ ՆԵՐՍԷՍԻ հոգին ունեցող եկեղեցականի մը բարձրացումն կը պահանջէ յաթու Պատրիարքութեան : Ալըքեան Սրբազան կը յուսանք թէ զգացած է այս պէտք , և պիտի հաճի տեղի տալ յարմարացի Պատրիարքի մը իւր հրաժարականն տալով՝ որով Նորին Սրբազանութիւնն սկանդ զբրած պիտի լինի իւր խոյճ ծային և կենդանի սպացոյց մը առեւած պիտի ըլլայ իւր անկեղծ ազգասիրութեան :

Մեր անցեալ թուին մէջ , «ՏԵՂԻ Նիւստ» առնելով հրատարակած էինք մի հեռագիր Օտտոյէ զրկուած , որ կը ծանուցանէր թէ Հայաստանի սահմանադրական վրայ գտնուող Կովկասեան Ռուս լանակն մեծ համարանք ցոյց կուտայ Հայոց , և թէ իւր կամուր՝ Հայերուն օգնելու խոստումն ան երկ ոչ ինչ կը համապատասխանէ իրենց զգացման : Այսպիսի խոստումը , կրտ հեռագիրն , դուք այնչափ պատրաստ կը գտնուին համարելով ծանօթ Հայ առաջնորդի մը գրօշին շուրջը , որչափ Ռուս կամուրք , 1876ին , զորուար Ձերինի վին հետեւելով Սերպիա մտան : Սա գաղափարն , կը յաւելու նաե հեռագիրը , տիրած է բոլոր կովկասեան բանակին մէջ և դորա առաջին գործունէութիւնն պիտի մնէ զայն Հայաստանի սահմանադրական անցիկ , և այլն : Սա լուր ի հարկէ Հայերու ու շարժումն էին չի կրնար վրիպել : Բնական է որ այլ և այլ բացատրութիւններ տրուին ատոր , բայց ինչ որ մեզ փոյթ է , պարտինք ներկայացող առթիւներէն օգուտ քաղել եթէ վեհ : Չարի կառավարութիւնն մեզ կամաւորներ կուտայ , մենք ալ տալու ենք մեր երկրին , եթէ ոչ մեծ բանակ մը , գէթ մի գունդ և մի առաջնորդող զորավար Լազարի Փի , Միլիթովի , Դորդանեանի և այլոց նման : Մեծ անուններ արդարեւ , որոնց անունք ժամանակակից պատմութեան մէջ փառաւոր սխալներ բռնած են : Այո՛ , տալու ենք , և

մենք մի հարտար առաջնորդ, Ղոր-
ղանեանի նման մի զօրավար որոյ մա-
սին Տ. Գ. Նիկողոսեան գրած ժա-
մանակ կըսէ իրր նախադրանքն.

«Բեզ պէս Հայերի սղագային
և մարդկային առաքինութիւններ-
ը յիշելիս՝ ձեռքս գողում է յուզ
մունքից, գրիչս վայր ընկնում, ո՛ր,
վեհ գիւցազն՝ Դու՛ որ՝ սրի ծայ-
րով այնչափ փառաւոր դավաններ
ժողվեցիր, կուրծքդ ուսերդ դար-
գարեցիր, ճակատդ բոլորեցիր.
դո՛ւ, որիդ անունը, տեսքը, խօս-
քը, սիրտը մոգական ոյժով են
կատարելի, յարգանք ու սար-
ստի հաւատարմութեան ներշնչել և
կատարի լէզգիին, և անգուսպ
Պարսկին, և անպաշտպան Հային,
և ըմբոստ Ուսէպցիին՝ Դու՛, որիդ
տեղը՝ ամենից առաջն է եղել, քո
ժամանակակից Ռուսոյի հարա-
պետների մէջ՝ և կովկասեան փոս-
տաքայի դահլիճում, և ժողովր-
դի համարման մէջ, դու՛, պայծառ
տիպար քաջն քաջ արանց, այդ-
բոլորը սիրով ու հպարտութեամբ
դոհեցիր, երբ հանգէպդ որոշում
եղաւ՝ կամ... կամ եկեղեցու
հաւատարմի գուակ մնալ՝ Խաչա-
տարար ու մեծ սրտով դու վեր-
ջինը նախնորդների, չուզելով ո՛չ
գանձ, ո՛չ վառք, ո՛չ ծիրանի...
...Մի համեստ ձկնորսի պարագ-
մունք և խրճիթը գիտակցարար
և յօժար կամքովդ պալատների
կեանքից էլ վերագանցիր...»

Ուրիշ խնդիր մ'ալ, որ նուազ
արժան չէ ամէն Հայու խորին ու-
շադրութեան, մանաւանդ անոնց որք
կոչում ունին հրապարակաւ խօսե-
լու աշխարհի առջև։ Կոտորի լրա-
գրաց ոմանց մէջ հրատարակուած կը
տեսնենք Վանի Հայոց վերջի հան-
րագիրն որոյ մասին գրեցինք մեր
55րդ թուի մէջ։ Եւ տարակոյս չու-
նինք թէ նոյն հաղորդուած է նաև
թէ Բրիտանական և թէ Ռուսի մեծ
տէրութիւններուն թուրք կառավա-
րութեան կողմանէ։ Երբ այսպիսի
չինծու հանրագրութեան մը մասին
թուրք կառավարութիւնն լուր կու-
տայ բոլոր տէրութեանց, բնակա-
նարար տեւելի երկայն տեղեկագիր-
ներ կը զրկէ այն սէրնչ կոխներուն
համար որք երբեմն ի յայտ կուգան
մեր ազատ մտայն ներկայացուցիչնե-
րուն մէջ։ Եւ բնականաբար այսպիսի
տեղեկագիրներ լաւ տպաւորութիւն
չեն ընել անոնց վրայ որք արդա-
րութիւն կը տեսնեն Հայոց դատին
պաշտպան կ'անգնիլ։ Սա եւս բացէ
ի բաց ցոյց կուտայ թէ ստորին վե-
ձերն ու անձնական կոխներն այս
ինչ կամ այնինչ անհատին չէ որ կը
փոստեն, այլ կը հարուածեն այն
խնդիրն որ պաշտելի է ամէն ըզ-
գայուն Հայ սրտի։ Այո՛, վիճարա-
նիք և կռուիք, բայց սղգրունքի
համար, զի գաղափարաց ընդհա-
րուակն ճշմարտութիւն կը ծնի։ Թո-
ղունք իրաց անձնական խնդիրներն,
նա որ անձնական հաշիւ մը կուզէ
մաքրել իր թշնամիի հետ, թող եր-
ջայ անձամբ անոր քով ու սիրած
ձեռքն լուծէ գիրք վրէժ։ Ազատ
թերթերու մէջ երկցող մէն մի այս-
պիսի յօդուած մի անգարմանելի
վէրք է Հայութեան արդէն։ Նա որ
իւր Հայրենիք փնտսել կուզէ, թող
մամուլն գործածէ իրր միջոց ան-
հատներ հարուածելու անկարեոր և
անձնական խնդիրներու համար։

Ա. Զ.

Սրբոց Վարդանանց տարե-
դարձի առթիւ անցեալ չորեք-
շաբթի օր «Ազատութիւն» չի հրա-
տարակուեցաւ։

ԴՈՒՐԵԱՆԻ ՄԷԿ ՆԱՄԱՆ

Ազգային ողբացնալ բանաստեղծ,
Պ. Դուրեանի մի նամակն է հետե-
ւալն որ վերջերս գտնուած ու հրա-
տարակուած է Կ. Պոլսոյ լրագրաց
մէջ։

Սիրելի եղբայր իմ։

Ձեր սիրալիր անդերուն փո-
խարէն աստղերու հեղեղ մը կու-
տամ սրտէս... Օրհնեալ ըլլա՛ք
որ ձեր վրեժը կրակովը բռնկել
կ'ուզէք սե նոճեաց դալկահար
որդեգիրը, որ միշտ իր սրտին մո-
խիւնները կը գեղուէ։ օրհնեալ
ըլլա՛ք որ կ'ուզէք սրտէս դուրս
հեղեղել թանձրամած սուգը։

Պիտի կարգում միշտ ձեր տո-
ղելը քողարար արտօսներու փո-
փոքուններով, և վեր պիտի առ-
նում թաց բարձիս գամուած գող
գող գլուխս։ Կակիծներուն մէջ
վայրկեան մը հպարտ պիտի ըլ-
լամ։ Կարծես հեքը վայրկեան մը
պիտի գաղբի՛ երբ մը վսեմ ու-
գին ծծելու և իր անունը սրտիս
խորքը կուլ տալու։

Ա՛հ, խիտ վսեմ կը շարժիք,
եղբայր իմ, և կը ներէք միշտ
թաղուած հոգւոյս ցուրտ լուռ-
թեանը։ սակայն ինչ ընեմ։ սա-
ռուցէ գոտի մը սիրտս շղթայած
է... ո՛հ, ձեր թրթռուն հոգին
խօսի միշտ։ Թէպէտե գծագրեմ ճակ
տիս վրայ այնպէս կ'երեւի որ ա-
մէն բան կը մարի, սակայն կեանք-
քիս յիշալիքները կ'եռան։ Խօ-
սեցէ՛ք, եղբայր իմ, խղիւղ առ-
ջև չէք թափեր ձեր մարգարիտ-
ները, ձեր խօսքերը սառուցէ
ճակտիս՝ ետին արեւներ են...
Վսեմ է ինչ համար լոկ գող-
դոջի։

Ա՛հ, այսպէս միշտ իմ վրայ
գուրգուրալով, կուզէք որ միշտ
շնորհակալ ըլլամ։ ինչ որի ձեզի,
չեմ գիտեր։ Ա՛հ, գիտեմ, դալ-
կահար և գողդոջ ըլլալուս հա-
մար՝ զիս սիրեցէք... բանաստեղ-
ծական մը ըլլալուս համար՝ բա-
նաստեղծէ մը գրաւուեցայ... գի-
տեմ...։

Եթէ ճակտիս վրայ վարդ ու-
նենայի, կ'ինկը զիս պիտի սի-
րէին։ Ա՛հ, տեւիլ լաւ է որ դա-
լուկն ունենամ և բանաստեղծնե-
րը զիս սիրին։

Ձեր քաղաքի օրը ձեզ սպա-
սեցի։ տիտուր վերջալոյս մը ունե-
ցայ։ Տեսնուինք, եղբայր իմ,
գոնէ ձեզ հետ քանի մը զուարթ
ժամեր ծծեմ։ Կը թուի որ քիչ մը
տաղտկոյի կ'ըլլամ ձեզ գծագրե
շղթանցս թափփուներէնով։

Երէկուրէն ի վեր վիճակի տո-
րէն վատթարացաւ։ Կողաչեմ մի
տրամիք։ Ես տրտում ժամերուս
աստղերուն կը յառնիմ։ Աստու-
ծոյ այդ կրակները զիս փառ ինչ
կ'սիրուին։ Մնաք բարով։

9 Սեպտ. 1871 Իստիկուտար

ՍԱՐԳԻՍ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ
Ներածիչ

Արեւելեան ամէն տեսակ ուտելիքներ
եւ ըմպելիաց, եւ մանրավաճառ
տեղական։

59 Վաշինկիթն ըսմբիթ. եւ 212
Ելտրն ըսմբիթ, Նիւ Եորք

Ամէն արեւելքի մարդ որ իւր
երկրի ճաշակն ու կերակուրներն չէ
մոռացած, գիմելու է յիշեալին որմէ
գոհ պիտի մնայ թէ գիներու և թէ
ապրանաց մաքրութեան համար։

ՍՐԲՈՒՅԻ ՄԱՐԱՊԵՏ

Անմահ ես, ո՛վ դու կին,
քեզ բիւր երանի,
Դագաղիգ մէջ հանգչէ
իւրեւ յօրրանի.
Մըրա՛փէ, քունդ անոյշ,
մանկունք խուռներամ
թող կապեն վեհ ճատկիդ
պսակ անթառամ,
Եւ թող վարդ թափթըփեն
հրեշտակներ գողիդ,
Լուսոյ մէջ ընկդմի
մաքրափայլ հոգիդ.
Ո՛հ թէ ինչ ալ տրուէր
քնարս լարէի
Ներբողեան հիւնելու
քեզ, ո՛վ Սրբուհի.
Եւ սակայն ես ոչ սիրտ
և ոչ երգ ունիմ,
Եւ մատանցս անհընու
լուէ քնարն իմ.
Բայց ինչ փոյթ,
թէ գեղջուկ քնարս է լուռի
կողբայ քեզ կին ուսմիկ
թող լուին դարեր։

Ժամուն կոչնակները
ինչու կը չալեն,
Ինչու Խառնեղ կուգան
որբերը լայն.
Փրկի՛ տղաքներ,
ինչ սուգ էք մշտեր,
Ինչու իրար կ'անցնին
վարդապետ, տէրտէր.
Մէկդի կեցէք քիչ մը,
թողէք ներս մտնեմ,
Ինչ կայ, ո՛վ է մեռեր
աչքովըս տեսնեմ,
Հիմայ խելքիս կուգայ.
Ինչ, մարապետն է...
Մի՛, ո՛վ ժամկոչ, ճաղը
վեր մ'առնեն գետնէ.
Ձէ՛, չեմ թաղուր որ զինք
տանին մեր թաղէն,
Ձեմ թողուր որ ամբիծ
Սրբուհիս թաղեն։

Ե՛լ, Սրբուհի, ա՛ղջիկ
ե՛լ, աշաւերդ բաց.
Ա՛խ, դուն քուն ես, գիտեմ,
թաղթիճներդ խըփած.
Ե՛լ, մի՛ թողուր որբերդ
աւտէր անտերունչ,
Նայէ ինտո՛ր չորս դիդ
կուրան ամբուռնչ.
Ե՛յ վա՛խ, որո՛ւ կըսեմ,
թըռեր է հոգին,
Ձեռքերը խաչաձև
ծալլեր են կուրծքին.
Լացըս ինչ խնր կընէ,
պարապ աշխատանք.
Նոր հարսի քողբի պէս,
առեր է պատանք.
Ես եմ որ ցից զարկի
խող կտրած պառաւ,
Մահը զիս հոս թողուց
եկու քեզ տարաւ.
Խեղճ կընիկ, ո՛ւր գացիր.
պէտք էր որ հիմակ
Բուկին չորս դիդ ցաթէր
արեւ արեգակ.
Պէտք էր որ աչքըդ բաց
փառքդ տեսնայիր.
Աշխրբէն կշտացած
սե խող մշտնայիր.
Չըսիր, շատ կանուխ է
ապրել կ'ուզեմ ես,
Կեցի՛ր, ո՛վ մահ, մեղք է
զատուիլ որբերէս։

Անուշ գառնուկ վիզդ-
տուիր խաղաղիկ,
Ճըղակոտոր եղար
անթառամ ծաղիկ.

Լըռեց պառաւ կինը,
լըռութիւն ի խոր.
Ճաղին քով ուժաթափ
ինկաւ գլխիկոր.
Տիրացու, գպրապետ
մեղմու լըռեցին.
Ձայները կտրեցան
պղտիկին մեծին.
Գաւթի՛, գաւթն ներս
ամէնքն էին լուռ,
Ո՛հ, ամմէք շուտած
կը խորհին տըխուր.
Յանկարծ բարի Հայրիկն
եկաւ կը խօսի,
Յամբած աչքէն արիւն,
արցունք կը հոսի.

Մի՛, օրհնեալ ժողովուրդ,
Սրբուհին ո՛ւր է.
Տեսէք ես էլ լացի,
Հայրիկ տիտուր է.
Ձուկըներս գիտցէք
իմ սիրտ ալ փըլաւ,
Բայց իմ աչք սրբեցի,
բերնէս ճիկ չեկաւ.
Մի՛ լաք, նա որ կ'օգնէր
որբին թշուառին,
Իջան սուրբ հրեշտակներ
վեր, երկինք տարին.
Ո՛վ կուզէր որ մի կին
կնայ շուտ ուժէ,
Ազգին որոց սիրոյն
այսպէս կեանք տուժէ.
Ո՛վ կուզէր որ, ափա՛ս,
իւ թոքեր խոցուին,
Թուք ու մուրով դռներ
երեսին գոցուին.
Բայց մինչդեռ հոս լալով
իւ կարգ կատարեն,
Կը ցնծայ իր հոգին
երկինց կատարէն.

(Շար.) ՄԻՆԵԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ,
4 Յունվ. 1890 (Արեւելք)

ՕՐԻՈՐԴ ԲՕԶԻ ԳԵՈՐԳԵԱՆ

Տիկնանց եւ Օրիորդաց վերաբերեալ
ամէն տեսակ զգեստներ ու հան-
դերձեղէններ ձեռող եւ կարող
առաջնակարգ դերձակունի

Թիւ 426 Երրորդ ավլնիւ, Նիւ Եորք.

Կը ծանուցանէ յարգանք իւր
հայ բարեկամուհեաց թէ ինքն իւր
երկար փորձառութեամբ՝ Փարիզեան
և տեղական նորութեանց համաձայն
(մօտա) ամէն տեսակ հագուստներ
կը ձեւէ և կը կարէ խիստ գոհա-
ցուցիչ պայմաններով և չափաւոր
գներով։

Ա. Զ.

Հայ Օրիորդ մը՝ դրամական ան-
ճուկ վիճակի մը մէջ լինելով կը փա-
փաքի իւր եօթն ու կէս օքլաւանոց,
քառակուսի և ընտիր դաշնակն վա-
ճառել շատ աժան գնով։ Սա նուա-
գարանն լաւ վիճակի մէջ է, և քիչ
ատեն միայն գործածուած։ Գինն է
175 տոլար, թէև դորա վճարուած
է 400 տոլարներ։

Գնել կամ գայն տեսնել ուզող
աղագայիք կրնան գիմել լրագրոյս
խմբագրութեան ու ստանալ անկէ
պէտք եղած տեղեկութիւններն։

Ֆ. ԲՇՈՒԱՊ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

Հարկերու, ժամացոյցներու ևն. ևն.

Ամէն տեսակ հարկերու վճարման համար լինելով անհրաժեշտ, կը կատարուին չափաւոր գումարով և խիստ մաքուր:

Թիւ 451 Փալլադիո Ամբիւս, Կրիմիթի փողոցին մօտիկ ձերգի Սիթի, Նիւ ձերգի:

ԽԱՆՈՒՑՈՒՄ

Սոյն ամէն Հայերն որք կը վաճառեն զարմ զրկիւ իրենց բարեկամաց թէ Կ. Պոլիս, թէ Պլյուս, թէ Իզմիր թէ Հալէպ և թէ Յունաստանի ու Թուրքիոյ ո՛ր և է մէկ կողմը, ջէք Պանք գրաւատան փոխանակազրկներն պիտի գտնեն ամենատալաշով, ամենաաժան և բաւազոյն:

Է. ձ. ՄԱԹՆԻՈՒՍ և Բնի.

Սեղանաւորք

Թիւ 2 Վոլ Բոթիթի, Նիւ ԵՍ Բ

ԻՆՆԵՐՏ Ֆ. ԿԱՆԿԱՐԹ

1) զհանր աճիկապար, հարկից նօտար, Գործակալութիւն

Հաստատուեալուս մօտ և աղհագրութ. 188 Վիլիսթի ագ. Վ. Հարպըն, Ն. ձ. Երևանի և Քոթիլիանի միջև Տներ հարձու կարսի և վարձեր կը հաւաքուին:

ԳՆԵՑԷՔ

Հազարից ՆԵՐՍԷՍ Պատրիարքի և Ն. ԱԼԻՇԱՆԻ պատկերներն ոյք կը վաճառուին Խմբագրութեան քով:

ԳԻՆ ԻՆՏԵՐՆԱԿԱՆ 10 ՍԵՆՏ

— Կանխիկ —

Վէլիս Զարիկեան

ԱՆՈՒԽԻ ԵՒ ՓԱՅՏԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

Կարմիր և ճերմակ մօխիւր ունեցող ամուսնացեալներու գնորդ

Գրառենեան և վաճառատեղի

187 Բիլիթըն Ավ.

Չէմպլոն փողոցի առջև Վէլիս Զարիկեան, Ն. ձ.

ձ. փանըրըն — Տէր

ԸՆԿԵՐ ՊԱՆԴԻՏԻՆ

Գրեց

Հ. ԷԿԻՆԵԱՆ

1888 թ. վեր Տ. Հ. Էկինեանի գրած բանաստեղծութեանց մի հատարձուն է այս, որ տեսար առ տեսար ըստաճ է հրատարակուիլ հեղինակի տպարանէն: Իւրաքանչիւր տեսար կը բովանդակէ ութն երեսներ: Ըստանալ փափաքողք դի մեղու են հեղինակի կամ Սեղանաւորութեան խմբագրութեան հասցին: Թղթատարի ծախքը ձրի է: Գրենէ ամէն մի տեսարին 2 և 1/2 և կանխիկ:

H. CHASTEN, S.

Dealer in Foreign & Domestic

117 N. 3rd St.

Jersey City, N. J.

P. O. A. A. A.

MERCH. TAILOR

455 1st St. Jersey City, N. J.

Jersey City, N. J.

ՏԲԹ. Մ. ԱՌԹԱՐԵԱՆ

644 Խաճ Երգ փողոց, Նիւ Եորք

Հիւանդ կընդունի

25 մինչ 4 Ե-Ժ

Ոչինչ կրնա ընել լաւ Բան զնել երկիր ու չինել տուներ

ՅԻՓԸՆՈՒՄ

Նիւ ձերգի

Սա 52 միոն հեռի է Նիւ Եորքէ, երկու երկաթուղիք կանցին անկէ. ունի երկաթուղուց կայարան: Եւ է ամենէ առողջարար ու ունեցող ու ծանօթ տեղերէն մին ՄԵՍ ՍԱՐՈՅԻՑ ԲԱԶՄԱՆԻՍԵԱՆ միջ ի Նիւ ձերգի, երեք միոնի շափ հեռու է միայն Լոնկ Պրէշ. չէ և քաղաք միոն ՄՕՆՄԱԻԺ ՓԱՌՔ ԲԷՅՍ ՔՍՐՍԷ: 25 է մինչ 500 արարի տան յատուկ տեղեր կամ հոն ծախու, կանխիկ կան գրաւաճար: ԼԷՅՎԱՌՏԷ 17 միոն աւելի մօտ է Նիւ Եորքի և Եօթն միոն ծովեղբէն: Կրկններ, Եկեղեցիներ, Գործոցներ, Գործարաններ, տուներ, Կրկններ կան հոն արդէն: Աւելի ընտիր տեղ կարելի չէ գտնել տուն չինելու համար: Հողերու գինն արագաբար կը բարձրանայ: Դիմել

Իթընթատուն խմբիւր միթ թիւ կերութեան, 111 Պրոտիլ, Նիւ Եորք կամ 55 մանթ կամրիւր ըսգրիտ: ձէլ գի Եթի, և կամ ընկերութեան գործակալին, Հ. Էկինեանի ոյմէ կարելի է լրտել ամէն մանրամասնութիւն ու զը նեւ երկիր:

Բ. Փ. ԿՐԱՀԱՄ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

Ջարդարուն և ամէն տեսակ ապրանայ Թիւրքեր, տեղեկագործեալ ապրանքներ, արանց և կանանց ճերմակեղէններ, ընդհանրապէս տան վերաբերեալ կառուելիներ են. ևն. ևն. 456 Սէնթրլ Ավ. ձերգի Սիթի

— Սալթի և Բօնիլիսի միջև —

ԱԿԱՐԹԱՐ Ա. ՌԻՍԶ

Փաստաբան

132 Բիլիթըն Ավ.

Ուէլսթ Հարպըն, ձ.

ԱՂԻ

Հայերն ամէն տեսակ կնիքներ և արարը ըսթ ձրիներ ունենալ փափաքողներն կը հրաւիրուին գրիմէ Հ. Էկինեանի ընդ իւր ընկերութեան գործարանէն իր յաճախողները:

ՀԱՅ ԲՈՂՈՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՆՑԵԱՆ ՈՒ ԱՊԱԳՍԵՆ

Կը վաճառուի խմբագրութեանս Զով: Գին 20 սէնթ կանխիկ:

ՃՈՆ Ֆ. ՀՈՒՓՓԸՐ

Վաճառական

Տան և տուն յարդարելու վերաբերեալ ամէն տեսակ երկաթեղէններ, փառարան, փառօք, գնտեակ ևն. ևն.

— Միակ գործակալ —

Հօնկման և Մարիլինէսի մօտեւ Ներկերուն, իւղերուն ու վերնիճներուն:

414 Սէնթրլ Ավ. ձերգի Սիթի Հայթս

Նիւ ձերգի

Հայաստան լրագրի Խմբագրութեան կողմէ պատու ունինք ծանուցանել թէ նոյն Թերթին բաժանորդագրութիւ փափաքողներ պարտին իրենց հասցին ու բաժանորդագրին յղել Ազատութիւնի Խմբագրութեան ու ստանալ անդորրագիր:

«Հայաստան» բաժանորդագրին է երկուք ու կէս տարար:

ՔԵՍԼԸՐՍ ԶՈՂ

324 է մինչ 350 Սէնթրլ Ավ.

ձերգի Սիթի Հայթս, Ն. ձ.

Նուագահանգէս ամէն Կիւրակի օրեր երկու մեծ արահներ և գաւա-

ռին ամենաշեղ սենեակներն ժողովի և գումարմանց համար:

Էրնսթ Ավիլէ — Տէր

Հաստատեալ թ 1868

ՎԻԼԻԸՍ ԿԸԼՏԸՆ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

ԿԱՐԱՍԵԱՆ, ԿԱՊԵՐՏԻՑ, ԱՆԿՈՂՆՈՅ

ևն.

81—83 Պէրկընլին Ավ.

Ռիւնիլն Հիւ, Ն. ձ. Լըվիս փող. մօտ

ՏԲԹ. Ջ. Գ. ԹԷՂԻՈՐԵԱՆ

249 Սաւաթ Ծօրթի Ըստրիտ

Համալըրի մօտ. Պրոտիլի, Ն. ձ.

Հիւանդ կընդունի

8 էն մինչ 10 ա. Ժ. 12 էն մինչ 2 Ե-Ժ. 6 էն մինչ 8 Ե-Ժ.

Կիւրակի օրեր

8 էն մինչ 12

Թէլէֆօն քօլ 26 Վէլիլմսալըրկ

Ճ. ՄԷՐԸՐ

Վաճառական

Ոտից ամաններու ուղղիկներու ից նոյնպէս «Բըպըր» կողիկներ ու ոտ ամաններ տուեալն

Յանձնարարութիւնք ու վերանորոգումներ կը կատարուին լաւ խիստ լաւ կերպիւ

1142 Սթրիթ ալ: ձերգի Սիթի

ԴԵՂԱՐԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Մ. ՏԱՏԸՐԵԱՆ

Դեղարանիւ հիմնական օրէնքն է մի միայն առաջին կարգի դեղագործ. ածել: Դեղագործներն ամենայն դեպքում չեն կրնար կը պատրաստուին:

Հայոց համար ընդհանուր գինէն յատուկ գեղջ կը լինի:

213 Երկրորդ Ավ. ձերգի, 157 Գ փողոցի անկիւնը, Նիւ Եորք:

Ֆ. ԳՈՐԹՍ

ԿԱՀԱՐԱՍԻՔ, ԱՆԿՈՂՆ, ԿԱՐՊԵՏ ևն

59 և 85 Սաւաթիլին Ըստ-

ՀՈՊՈՒԼՆ, Ն. ձ.

Կահարապիք, կապերու ևն կը վաճառուի շարափական վճարումներով:

Ամէն տեսակ կահ և ապրանք կը գտնուի ի պահպանութիւն:

Լ. ՈՒՍԼՖ

Թիւ 443 Փալլադիո Ամբիւս

ձերգի Սիթի

— Պարզ և զարդարուն ապրանքներ —

Նոյնպէս տարանց, երիտասարդաց և մանկանց մեծ քանակութեամբ և ընտիր

ՊԱՏՐԱՍՏ ՀԱՂՈՒՍՏՆԵՐ

Արանց յատուկ արդու գարդեր

ՄԱՍՆ ՄԷԿԻՆԵՒ ԱՄԵՆԵ ԱԺԱՆ

Պրոթակալ արկնանց սեղանի և ագումներու տարազոյց:

ԽԱՆՈՒ ՏՈՒՆԵՐ ԵՒ ՏԱՆՑ ՅԱՏՈՒ

ԳԵՃԻՆԵՐ

Խնտիւն Ըստրիլի Լանտ ընկերութիւնըն աման գնորդ, գրաւաճար կամ շարափական վճարումներով, գաղ և ջուր ունեցող ու ապրանքային փողոց ներու վերայ աներ և տանց համար յատուկ գեղաներ կատարելի վաճառելու համար:

Դիմել առ

Ս. Բ. ՍԻՄՍ

Ձերթ Նաշըլ պանք,

ՀՈՊՈՒԼՆ, Ն. ձ.

ՏԲԹ. ձիւլիլիս փողոց

— Ստամբուլ փող. Կիւրակի օրեր —

563 Սթրիթ Ավ. ձերգի Սիթի

Կրիթիթ փողոցի անկիւնը

ՏԻԿԻՆ Պ- Մ- ՊԸՐՐ

ԴԱՍԱՏՈՒ

Դաղիարէն Եւ անգղիարէն լեզուաց Թիւ 3 Սաւաթիլ Ըստրիտ.

Վէլիս Հարպըն Նիւ ձերգի

Telephone Call 61, 3 օկեկոն

©William N. Parolow.

UNDERTAKER.

99 Washington St. Hoboken, N. J

Նիւ Եորք քաղաքին միջ ընտիր մեր բաժանորդաց թղթատարութեան օրէնքին համաձայն կարելի չէ առանց նամակագրողի կամ փալիսի հաշիւով թերթ զրկել, ինչպէս որ կը զրկենք Միացեալ Նահանգաց օրիշ ամէն կողմերն, ուստի մեր այն բաժանորդք որք գրաւութիւն չունին ուրիշ կերպով իրենց թերթն ընդունելու, պիտի հաճին թղթատարութեան աւելորդ ծախքը վճարել, որ է մէկ տարար 104 թերթի համար: